

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 lipca 2023 r.,
sprawy **A.P.**,
wobec którego umorzono postępowanie i zastosowano środek zabezpieczający,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę ww.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 26 września 2022 r., sygn. akt X Kz 808/22,
utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza
w Warszawie
z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt IV K 362/22,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić A.P. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i wydatkami tego postępowania obciążyć Skarb Państwa.**

(P.B.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt IV K 362/22, Sąd Rejonowy dla Warszawy Żoliborza w Warszawie, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzył postępowanie karne przeciwko A.P. o czyn z art. 190 § 1 k.k. w zb. z art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Jednocześnie na podstawie art. 93a § 1 pkt 4 k.k., art. 93b § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 93c pkt 1 k.k. w zw. z art. 93d § 1 k.k. w zw. z art. 93g § 1 k.k. orzekł wobec ww. środka zabezpieczający w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym i rozstrzygnął w przedmiocie kosztów procesu.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył obrońca A.P., który zarzucił mu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że zostały spełnione warunki umieszczenia oskarżonego w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, w szczególności przesłanka określona w art. 93b § 1 k.k. W konsekwencji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, bądź o jego zmianę poprzez zastosowanie innego środka zabezpieczającego niż wymieniony w art. 93 k.k.

Po rozpoznaniu tego środka odwoławczego, postanowieniem z dnia 26 września 2022 r., sygn. akt X Kz 808/22, Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Od tego orzeczenia kasację wywiódł obrońca A.P., zarzucając rażąco obrazę prawa karnego procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, tj. art. 433 § 2 k.p.k., art. 458 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.k. i art. 98 § 1 k.p.k., polegającą na nierozważeniu i nienależytym ustosunkowaniu się w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia do zarzutów podniesionych w zażaleniu obrońcy podejrzanego. W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie postanowień sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Żoliborza w Warszawie, względnie zmianę rodzaju środka zabezpieczającego, na przykład poprzez orzeczenie środka określonego w art. 93a pkt 3 k.k. Kasacja zawierała również wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

W odpowiedzi na wniesioną kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Analiza uzasadnienia skargi prowadzi do wniosku, że kasator traktuje ten nadzwyczajny środek zaskarżenia jako swego rodzaju „trzecią instancję”, oczekując od Sądu Najwyższego ponownej oceny zasadności decyzji podjętej przez sąd *a quo*. Tym bardziej, że załącza zaświadczenie wydane przez lekarza psychiatrę już po prawomocnym orzeczeniu wobec A.P. środka zabezpieczającego. Pomijając fakt, iż dokument ten nie podważa zasadności podjętej decyzji, to postępowanie kasacyjne nie jest etapem, na którym należy zgłaszać nowe dowody. Służy ono eliminacji prawomocnych orzeczeń sądów, które ze względu na charakter (doniosłość) wadliwości, jaką są obarczone, nie mogą ostać się w obrocie prawnym (zob. postanowienie SN z dnia 26 lutego 2020 r., II KK 52/20, LEX nr 3078055). Wskazuje na to jednoznacznie brzmienie art. 523 § 1 k.p.k., zgodnie z którym kasacja może być wniesiona wyłącznie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Opierając kasację na uchybieniu innym niż bezwzględna przyczyna odwoławcza, skarżący zobowiązany jest nie tylko przywołać naruszone przez sąd odwoławczy przepisy prawa materialnego lub procesowego i wykazać na czym to naruszenie polegało, lecz także umotywić dlaczego miało ono charakter rażący oraz z jakich względów w istotny sposób wpłynęło na treść orzeczenia. Dotyczy to także naruszenia standardu rzetelnej oceny zarzutów sformułowanych w zwykłym środku zaskarżenia (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.). Zachowanie owej rzetelności należy badać przez pryzmat argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a nie subiektywnego odczucia niezadowolenia z treści tego orzeczenia (postanowienie SN z dnia 20 maja 2021 r., I KK 163/20, LEX nr 3252654).

Analiza uzasadnienia postanowienia sądu *ad quem* prowadzi do wniosku, że ten odniósł się do wszystkich zarzutów podniesionych przez obrońcę w zażaleniu. W szczególności ustosunkował się do kwestii wysokiego prawdopodobieństwa popełnienia przez A.P. czynu zabronionego o znacznej społecznej szkodliwości. Zaznaczył, że nadal utrzymują się u niego doznania psychotyczne, nie przejawia

motywacji wewnętrznej do zmiany i nie podejmuje systematycznego leczenia farmakologicznego, a zatem zasadnym jest twierdzenie, że z przyczyn chorobowych w przyszłości może on dopuścić się czynów poważniejszych w skutkach. Argumentacja sądu drugiej instancji była adekwatna do uzasadnienia zarzutu w zażaleniu, które było niezwykle lakoniczne. W tej sytuacji podzielenie stanowiska sądu *meriti* w żadnej mierze nie naruszało standardu rzetelnej kontroli odwoławczej. Tym bardziej, że jak słusznie zauważył sąd pierwszej instancji analizując dotychczasową linię życia A.P., poziom agresji u ww. narasta i wpisuje się w cykl chorobowy. Przedmiotowe zdarzenie nie wynikało z konfliktu sąsiedzkiego, jak naprowadza skarżący, lecz choroby, na którą cierpi A.P. Nie budzi wątpliwości, że doznania psychotyczne związane z rzekomą działalnością sąsiadów przeciwko jego osobie mogą doprowadzić do dalszej eskalacji i użycia przemocy fizycznej w stopniu, który doprowadzi do znacznie poważniejszych obrażeń ciała. Zresztą nie wiadomo jak zakończyłoby się zajście będące przedmiotem niniejszego postępowania, gdyby nie interweniował brat A.P.

Co się zaś tyczy testu proporcjonalności, to wbrew twierdzeniom skarżącego, sądy obu instancji rozważały czy nie byłoby wystarczające zastosowanie mniej dolegliwych środków zabezpieczających. Wyraźnie wybrzmiewa z uzasadnień ich decyzji, że to właśnie nasilenie poziomu agresji i nie zażywanie leków powoduje, że leczenie ambulatoryjne byłoby nieskuteczne. W tym miejscu zauważyć należy, że w art. 93b k.k. (podobnie w art. 93g k.k.) ustawodawca nie umieścił wymogu przeprowadzania „testu” w postaci hipotetycznego prognozowania wymiaru możliwej do wymierzenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności wobec sprawcy podejrzanego o popełnienie czynu zabronionego, co do którego rozstrzygana jest kwestia orzeczenia tytułem środka zabezpieczającego umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Zatem nieprzeprowadzenie takiego testu i nie rozważenie, jaką karę należałoby wymierzyć sprawcy za popełnienie czynu zabronionego, gdyby nie jego stan niepoczytalności w ujęciu art. 31 § 1 k.k., w sytuacji, gdy sąd wykazał istnienie wszystkich ustawowych przesłanek orzeczenia środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym, nie może mieć wpływu na treść orzeczenia (zob. postanowienie SN z dnia 6 marca 2019 r., V KK 61/18, OSNKW 2019, nr 5, poz. 29).

Reasumując, nie budzi wątpliwości, że sąd *ad quem* nie dopuścił się obrazy przepisów art. 433 § 2 k.p.k., art. 458 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.k. i art. 98 § 1 k.p.k., a kontrola odwoławcza była rzetelna i prawidłowa. Tym samym rozpoznawanie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego postanowienia okazało się bezprzedmiotowe.

Uwzględniając zasady słuszności (popętnienie czynu w stanie niepoczytalności, w tym aktualny stan zdrowia), Sąd Najwyższy kierując się treścią 624 § 1 k.p.k., zwolnił A.P. od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne, a wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa.

Z tych też względów orzeczono jak we wstępie.

[as]

(P.B.)